PERSONALITATEA – FACTOR DETERMINANT ÎN ANGAJAREA ABSOLVENȚILOR UNIVERSITARI ÎN CÂMPUL MUNCII

Mihai PAIU, Tatiana REPIDA, Carolina ȚURCANU

Chestionarul cu privire la percepția de inserție pe piața muncii a studenților şi masteranzilor din anii terminali în cadrul proiectului instituțional „Reconceptualizarea formării profesionale inițiale şi continue a specialiştilor din perspectiva interconexiunii învățământului superior şi a mediului economic" a avut drept scop determinarea autopercepției de către absolvenții universitari a unor probleme ce țin de integrarea în piața muncii. Una din întrebările chestionarului menționat s-a referit la problema factorilor ce determină angajarea în câmpul muncii. Răspunzând la întrebarea *Cât de important credeți că a fost/ar fi pentru angajator următorul aspect pentru a-l determina să vă ofere un loc de muncă imediat după absolvire?*, cei chestionați trebuiau să selecteze din următoarea listă:

- Domeniul de studiu;
- Specializarea/Programul de studiu;
- Tema lucrării de licență/master;
- Notele obținute pe perioada studiilor;
- Reputația universității;
- Reputația facultății;
- Experiența de muncă acumulată anterior;
- Personalitatea mea;
- Experiența de muncă în țară;
- Experiența de muncă peste hotare;
- Studii în străinătate.

Vom analiza în continuare un singur factor, şi anume *personalitatea mea*, deoarece a fost plasat pe primul loc atât de studenții şi masteranzii facultăților socioumaniste (au participat la sondaj 274 de respondenți ai acestui profil), cât şi cei de la profilul real (174 de persoane). Datele obținute sunt prezentate în tabelul care urmează.

Tabel

Autoaprecierea tinerilor vis-a-vis de *personalitatea mea* ca factor determinant în angajarea în câmpul muncii

Nivele / Subiecții chestionați	Foarte important	Important	Mediu	Puțin important	Deloc important
Studenții şi masteranzii facultăților cu profil socioumanist	47,8%	43,7%	7%	1,5%	0,0%
Studenții şi masteranzii facultăților cu profil real	44,3%	37,9%	15,5%	1,1%	0,0%

Din datele tabelului rezultă că, din totalul studenților şi masteranzilor ambelor profiluri cuprinşi în sondaj, 92,1% consideră că *personalitatea mea* joacă un rol *foarte important* în determinarea angajatorului de a oferi un loc de muncă imediat după absolvire, iar 81,6% – că, *personalitatea mea* joacă un rol *important*; e de menționat că nici un respondent de la ambele profiluri nu a apreciat ca *deloc importantă* această ipostază. Totuşi, am identificat şi respondenți (2,6%) care au susținut că personalitatea proprie joacă un rol mai *puțin important* în a-i determina pe angajatori să le ofere absolvenților un loc de muncă imediat după absolvire. Analizând datele din tabel, nu observăm mari diferențe în autoaprecierea personalității la nivel *foarte important* şi *important*. Cea mai mare diferență este la nivelul *medie:* 7% – profilul socioumanist, şi 15,5% – profilul real.

Explicația acestui fenomen poate fi simplă. Absolventul universitar doritor de a obține un loc de muncă apare în fața angajatorului singur. Se descurcă cum poate (alături nu este nici conducătorul tezei de licență/master, nici mentorul, nici părinții sau prietenii). Dacă l-a convins pe angajator că locul propus la concurs îi aparține numai lui şi nu altui concurent – va fi angajat. Se întâmplă şi invers, când personalitatea angajatului nu face față cerințelor, nu l-a convins pe angajator că anume el este candidatura potrivită.

Se ştie că, calificativele specifice personalității sunt: unicacitatea şi originalitatea, irepetabilitatea prin modul său de a fi, de a acționa şi de a simți; este înzestrată cu inteligență, cu capacitatea de autoîngrijire, realizare de sine, este capabilă să-şi mențină echilibrul şi identitatea, posedă percepția de sine şi percepția celorlalți; posedă o moralitate înaltă, un nivel intelectual suficient de înalt pentru a se integra în societate, este capabilă să anticipeze unele fenomene sociale; să se manifeste activ în comunitate, realizează fapte de importanță pentru sine şi pentru alți oameni din societatea în care trăieşte.

Personalitatea se mai caracterizează ca:

a) subiect pragmatic al acțiunii (homo faber);
b) subiect epistemic al cunoaşterii (homo sapiens);
c) subiect axiologic, purtător şi generator al valorilor (homo valens) [1, p.36].

M. Zlate încă în 1988 a propus zece criterii ca fiind relevante pentru devenirea personalității. În viziunea cercetătorului, omul devine personalitate atunci când:

1) *devine conştient de lume, de alții, de sine* – dintre aceste trei forme de conştiință esențială fiind ultima, deoarece îi permite individului să-şi dea seama cine şi ce este, ce scopuri şi idealuri are, ce-şi propune să devină; are loc cristalizarea conştiinței de sine;

2) *îşi elaborează un sistem propriu, personal* de reprezentări, concepții, motive, scopuri, atitudini, convingeri în raport cu lumea şi cu sine – toate sudate într-un sistem;

3) *desfăşoară activităţi socialmente utile şi recunoscute*; activităţile sociale şi utile îl socializează pe individ, îl transformă într-o fiinţă umană;

4) *emite, susţine şi argumentează judecăţi de valoare întemeiate*;

5) *creează valori sociale*, se transformă din consumator de valori în producător de valori;

6) *are un profil moral bine conturat, nobil, corect*;

7) *şi-a format capacitatea de control şi autocontrol* în concordanţă cu semnificaţia situaţiilor; trecerea treptată de la control la autocontrol, de la educaţie la autoeducaţie – mijloace prin intermediul cărora individul pune stăpânire pe conduita sa;

8) *se integrează armonios şi util în colectivitate*, care este un mijloc de satisfacere a unor importante nevoi sociale; grupul, colectivitatea umană îi oferă individului modele de acţiune socială;

9) *ştie să se pună în valoare, să se facă recunoscut de alţii*; persoana trebuie să-şi valorifice toate disponibilităţile sale altfel ea va rămâne anonimă, va trece neobservată; această particularitate este de „reuşită în viaţă";

10)*poate fi luat drept model pentru formarea altor personalităţi*; din perspectiva acestui criteriu trebuie să înţelegem că, personalitatea are valoare de model educaţional [2, p.320-321].

Studenţii se percep ca personalităţi distincte, care înglobează multe din aceste calităţi. Atunci când absolventul plasează pe primul loc *personalitatea* sa, el ştie cine este, îşi cunoaşte potenţialul său, chiar dacă unii din ei se supraapreciază. Aici trebuie de menţionat faptul că la formarea studentului ca personalitate contribuie şi procesul educaţional universitar, şi domeniul de studii, şi facultatea etc.

Referinţe:

1. SAVCA, L. *Psihologie.* Chişinău: Lumina, 2005.
2. ZLATE, M. *Fundamentele psihologiei.* Ed. a IV-a. Iaşi: Polirom, 2009.